

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Llicenciatura / Màster en Teologia				
Assignatura		6S076E ECLESIOLOGIA DE SANT FRANCESC DE SALES: «MEDITACIONS SOBRE L'ESGLÉSIA»				
Any	2021-2022	Curs	Especialització	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	Primer semestre		Hores setmanals	2	Àrea	Teologia sistemàtica
Professor/a	Dr. Josep Casellas			Llengua	Català	

Descripció/Justificació:

Sant Francesc de Sales, del qual es commemoraran, l'any 2022, els quatre-cents anys de la mort, gaudeix d'una gran notorietat pel fet d'haver escrit dos clàssics de l'espiritualitat cristiana: *Introducció a la vida devota* i *Tractat de l'amor de Déu*. És menys coneguda una altra faceta del seu pensament, no menys interessant, que és la reflexió teològica sobre el misteri de l'Església. La seva eclesiologia queda exposada, d'una manera clara i sistemàtica, encara que incompleta, a l'obra "Meditacions sobre l'Església", publicada primerament amb el títol "Les controvèrsies" en un context de polèmica amb els protestants, particularment a la Savoia. Tot i el temps transcorregut entre la redacció d'aquests textos, i les diferències entre el context en què apareguen –en plena reforma tridentina– i l'actual –caracteritzat per una altra reforma, la que es basa en el Concili Vaticà II i impulsa el papa Francesc–, els ensenyaments d'aquell bisbe de Ginebra i Doctor de l'Església continuen essent, com digué sant Pau VI, "apropiats al nostre temps". Hi trobem –digué també Pau VI– una "doctrina excel·lent i rica sobre el misteri de l'Església, sobre la seva amplitud, naturalesa i autoritat". El pensament de sant Francesc de Sales, igual que la seva acció missionera i pastoral, continua tenint un caràter estimulants i suggerent amb vista a avançar en la sempre necessària reforma o renovació eclesial i en el camí ecumènic.

Requisits i orientacions prèvies

- Haver cursat les assignatures corresponents als cursos institucionals de primer cicle (Baccalaureatus), especialment *Eclesiologia*, *Teologia pastoral* i *Història de l'Església moderna i contemporània* i *Història de la teologia*.
- L'interès pel coneixement de les possibilitats i els límits d'una autèntica reforma eclesial.

Objectius

Generals

- Oferir una presentació del pensament eclesiològic de sant Francesc de Sales, situant-lo en el seu context i mostrant-ne els elements que continuen essent vàlids per a la reforma de l'Església.

Específics

L'assignatura pretén

- mostrar els elements principals, desglossats, de l'eclesiologia de sant Francesc de Sales, i alhora la seva unitat profunda.
- contextualitzar adequadament el seu pensament en el marc sociopolític i eclesial de finals del segle S. XVI i començament de segle XVII a la Savoia, a França i a Suïssa.
- i suggerir, a partir d'aquesta eclesiologia, elements que puguin contribuir a enfortir el procés de renovació eclesial actual i el treball ecumènic que s'està duent a terme.

Competències

Competències transversals (genèriques)

- Capacitat d'organització i planificació del treball intel·lectual, amb esforç i perseverança per portar-lo a terme.
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi en els diversos elements que configuren la teologia.
- Capacitat de reflexió, de raonament crític i de discerniment sobre allò essencial i allò accessori.
- Claredat en el pensament i precisió en l'expressió parlada i escrita a l'hora d'elaborar un discurs teològic, per tal d'aprendre a copsar i expressar el pensament teològic d'altri i de construir el propi coneixement.
- Coneixement de les fonts d'informació bíbliques, magisterials i teològiques sobre la matèria.
- Capacitat de treball en equip i d'exposició/debat sobre les matèries tractades.

Competències específiques:

- Rigor en l'ús de la terminologia i en la descripció i l'anàlisi dels conceptes bàsics de l'eclesiologia de sant Francesc de Sales.
- Visió sintètica de la temàtica tractada en el curs i capacitat d'aplicar-la a la missió evangelitzadora de l'Església actual en el context més proper.
- Coneixement dels principals fonaments bíblics, teològics i magisterials, situant-los en el seu context històric.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

2. EL CONTEXT DE LA VIDA I EL MINISTERI DE SANT FRANCESC DE SALES

- 2.1. El context sociopolític.
- 2.2. El context eclesial.

3. VIDA I MINISTERI DE SANT FRANCESC DE SALES

- 3.1. Període de formació.
- 3.2. Activitat sacerdotal i missionera.
- 3.3. Activitat episcopal.

4. L'ECLESIOLOGIA DE LES CONTROVÈRSIES – MEDITACIONS SOBRE L'ESGLÉSIA

- 4.1. El misteri de l'Església.
  - 4.1.1. La missió i l'autoritat dels ministres.
  - 4.1.2. La naturalesa de l'Església.
    - 4.1.2.1. Definició.
    - 4.1.2.2. L'Església és visible.
    - 4.1.2.3. A l'Església hi ha predestinats i rèprobes.
    - 4.1.2.4. L'Església és imperible.
    - 4.1.2.5. L'Església és inerrable.
    - 4.1.2.6. Conclusió.

4.1.3. Les notes de l'Església.

4.1.3.1. La unitat.

4.1.3.2. La santedat.

4.1.3.3. La catolicitat.

4.2. Les regles de la fe.

4.2.1. La Sagrada Escriptura.

4.2.2. La tradició apostòlica.

4.2.3. L'autoritat de l'Església.

4.2.4. L'autoritat dels concilis.

4.2.5. L'autoritat dels antics Pares de l'Església.

4.2.6. L'autoritat del Papa.

4.2.6.1. La figura de sant Pere.

4.2.6.2. Els successors de Pere.

4.2.6.3. Síntesi: l'autoritat del Papa i la violació d'aquesta autoritat per part dels ministres.

4.2.7. L'autoritat dels miracles.

4.2.8. La raó natural.

4.2.9. Conclusió.

4.3. Les regles de la fe són observades en l'Església catòlica.

4.3.1. Els sacraments.

4.3.1.1. La forma dels sacraments.

4.3.1.2. La intenció requerida per a l'administració dels sacraments.

4.3.1.3. Altres referències als sacraments.

4.3.2. El purgatori.

4.3.2.1. Sagrada Escriptura.

4.3.2.2. Els Concilis.

4.3.2.3. Els Pares de l'Església.

4.3.2.4. Darreres consideracions.

5. CARACTERÍSTIQUES DE L'ECCLESIOLOGIA DE SANT FRANCESC DE SALES

5.1. Jesucrist, fundador i fonament de l'Església.

5.2. L'esposa de Crist.

5.3. Visible i invisible, i tota ella espiritual.

5.4. Necessitat de reforma.

5.5. Promoció del laïcat.

5.6. El Papa, regla de fe per a l'Església.

5.7. Mètode ecumènic.

5.8. Obertura interreligiosa.

6. CONCLUSIÓ

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Es promourà alhora l'estudi la reflexió personals i el diàleg en grup.

A les classes:

- S'exposaran els continguts principals per part del professor.
- S'analitzaran textos de sant Francesc de Sales i de diversos autors que n'han estudiat el pensament o que poden complementar la temàtica del curs.
- L'alumne haurà de poder elaborar, si ho desitja, un dossier on hi figurin els continguts essencials del curs.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Es comprovarà la consecució dels objectius mitjançant un treball, amb la possibilitat que sigui exposat a l'aula i debatut.
- Per tractar-se d'una avaluació continuada es tindrà en compte l'assistència a classe, el diàleg i la participació en les activitats proposades.
- Es valorarà la redacció, la presentació i l'aportació personal especialment en el treball i altres activitats que es puguin programar.
- Es donarà un valor positiu a la capacitat d'elaborar un judici propi a la llum de la informació adquirida.
- Es valorarà l'assistència a seminaris, conferències o activitats complementàries relacionades amb la matèria.

Tècniques d'avaluació:

- S'avaluaran les competències genèriques en les tutories personalitzades, en l'exposició a l'aula, en la presentació optativa del dossier amb els continguts principals del curs i en el diàleg a classe (10 %).
- Les competències específiques s'avaluaran per mitjà de:
  - Un treball escrit sobre un dels aspectes de la temàtica del curs o que hi estigui directament relacionat.
  - Un examen escrit, amb preguntes i textos per comentar.

Bibliografia bàsica

ALBURQUERQUE, Eugenio, *San Francisco de Sales, maestro y guía espiritual*, Madrid, Editorial CCS 2006.

- *Una espiritualidad del amor: san Francisco de Sales*, Madrid: Editorial CCS 2007.

LAJEUNIE, Étienne-Jean, *San Francisco de Sales. El Hombre, el Pensamiento, la Acción*, Salamanca: Monasterio de la Visitación 2001 (2 volums).

SALES, Francesc de, *Tractat de l'amor de Déu*, Barcelona: Proa 1997 (Clàssics del cristianisme, 69).

- *Introduction à la vie dévote*, Baume-les-Dames: Atelier Henry Labat 1989.

- *Meditaciones sobre la Iglesia*, Madrid: BAC 1985.

- *Conversaciones espirituales*, Madrid: BAC 2019

SESÉ, Bernard, *Petite vie de François de Sales*, París: Desclée de Brouwer 1995.